

KUORTTI – PORTTI PERTUNMAALLE JA ETELÄ-SAVOON –HANKE

OHJAUSRYHMÄN PÖYTÄKIRJA N:O 3/2022

Aika ja paikka

Tiistaina 13.9.2022 klo 16.30 – 18.35
Pertunmaan kunnantalo, valtuustosali, Pertuntie 14

Osallistujat

Läsnä ohjausryhmän 17 jäsenestä oli 9 jäsentä,
Teams-etäyhteydellä osallistui 4 jäsentä, 1 jäsentä sijaisti alustaja ja
3 jäsentä oli estynyt osallistumasta kokoukseen.

Lisäksi rahoittajan edustaja oli estynyt osallistumasta kokoukseen. Läsnä
kokouksessa oli 3 asiantuntijajäsentä.

Suoritetun nimenhuudon perusteella kokoukseen osallistuminen todettiin
seuraavanlaiseksi:

Forsten-Astikainen Riitta, hankejohtaja, Viitoskäytävä, paikalla
Hölttä Pekka, Pertunmaan valtuuskunta, paikalla
Kokkonen Anne, rahoittajan edustaja, Etelä-Savon maakuntaliitto, poissa
Korhonen Eero, Etelä-Savon ELY-keskuksen yksikönpäällikkö, teams
Kuhanen Jukka, hankkeen projektityöntekijä ja sihteeri, paikalla
Kämppi Tero, Pertunmaan yrittäjien puheenjohtaja, poissa
Leinonen Teppo, Etelä-Savon kauppakamarin toimitusjohtaja, teams
Leppä Jari, kansanedustaja, teams
Lind Seija, Kuortin kyläyhdistyksen puheenjohtaja, poissa
Liukkonen Jari, Pertunmaan kh:n pj (ohjausryhmän varapj), paikalla
Olenius Merja, Etelä-Savon maakuntaliiton kehittämisjohtaja, paikalla
Pekkonen Jouni, Pertunmaan kunnanhallituksen varapj, paikalla
Ruuska Juha, Suur-Savon osuuskaupan Kuortin ABC:n myymäläpääll., teams
Ruotsalainen Leena, Pertunmaan kunnanjohtaja, paikalla
Räisänen Annukka, Pertunmaan kunnanvalt. pj (ohjausryhmän pj), paikalla
Somero Jorma, OP Koitti-Pertunmaa pankinjohtaja, paikalla
Tykkyläinen Markus, Suur-Savon Sähkö Oy:n tj, poissa, tilalla Jari Väyrynen
Zitting Antti, Plastepin toimitusjohtaja, poissa

Lisäksi paikalla olivat:

Jouni Huusari, Pertunmaan kunnan tekninen johtaja
Helena Merikoski, XAMK
Tomi Heimonen, XAMK

1. Kokouksen avaus

Ohjausryhmän puheenjohtaja Annukka Räisänen avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi kokoukseen. Hän toivoi kokouksen osanottajilta vilkasta vuoropuhelua.

2. Osanottajien toteaminen ja edellisen kokouksen muistio

Kokouksen osanottajat todettiin edellä olevan listan mukaisesti. Läsnä paikan päällä kokouspaikalla 9 ohjausryhmän jäsentä, etäyhteydellä Teamsin välityksellä 4 jäsentä sekä 3 jäsentä oli estyneitä osallistumaan kokoukseen, 1 jäsen oli saanut alustajan sijaisekseen. Lisäksi läsnä oli 3 asiantuntijaa joko alustajan tai kommentoijan roolissa tässä ohjausryhmän kokouksessa.

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin sellaisenaan laaditun sisältöisenä.

3. Asialistan hyväksyminen (liite 1)

Puheenjohtaja esitti, että ohjausryhmän jäsenille lähetettyä kokouksen asialistaa käytettäisiin kokouksen asialistana. Esitys hyväksyttiin ja asialista on tämän pöytäkirjan liitteenä.

4. Aurinkosähköpuiston valmistelun tilanne (liite 2)

Liiketoimintajohtaja Jari Väyrynen Suur-Savon Sähkö Oy:n Lempeä Lämpö – liiketoimintayksiköstä esitteli ohjausryhmälle Kuortin Aurinkosähköpuiston tämän hetkisen valmistelun tilanteen. Hänen esityksensä on tämän pöytäkirjan liitteenä otsikolla **”Pertunmaa aurinkovoimala2”**.

Keskeisimmät asiat otsikkoasian osalta ovat:

- Suur-Savon Sähkö Oy on tehnyt syyskuun alkupäivinä päätöksen investoida Kuorttiin ja rakentaa Kuortin teollisuusalueen vieressä sijaitsevalle Pertunmaan kunnan omistamalle 20 hehtaarin suuruiselle maa-alueelle aurinkosähkövoimalan.
- yhtiön hallitus on päättänyt ensisijaisesti tavoitella kahdesta Kuorttiin suunnitellusta voimahankkeesta kooltaan isompaa eli 15 MWp:n voimalaa. Toisena vaihtoehtona oli 5 MWp:n voimala.
- toteutuessaan suurempi vaihtoehto hanke vaatii 20 hehtaarin suuruisen maa-alueen
- hankkeeseen on haettu elokuun 2022 lopulla TEM:in Uuden teknologian ja suurten demonstraatiohankkeiden investointitukea. Tuen hakuaika on jo päättynyt ja päätös saadaan loppuvuodesta 2022. Tämä tuki on tarkoitettu ainoastaan vähintään 5 milj. euron hankkeille.
- yhtiö varautuu hakemaan Business Finlandin Energiatukea, jossa on jatkuva haku käynnissä ja se on tarkoitettu alle 5 MW:n sähköntuotantohankkeille siinä tapauksessa, mikäli yhtiön ensisijaisena tavoitteena oleva 15 MWp:n hankkeen investointitukipäätös on kielteinen. Yhtiö on päättänyt joka tapauksessa investoida Kuorttiin joko kerralla 15 MW:n aurinkovoimalaan tai sitten kolmessa vaiheessa yhteensä 15 MW:n kokoiseen kokonaisuuteen.
- isommassa hankkeessa etuna on korkeampi avustustaso. Aurinkosähköinvestoinnin tuki on 15 – 25 %, kun kooltaan pienemmissä hankkeissa tukitaso on rajattu 15 %:iin. Lisäksi tavoitteena olevaan 15 MWp:n kokoiseen aurinkosähkötuotantoon päästään nopeammin kertaluokkaa

suuremmalla investoinnilla kuin mitä se olisi, jos investointi jakautuisi kolmeen 5 MW:n suuruiseen yksikköön.

- 5 MW:n tehoisen aurinkovoimalayksikön rakentaminen kestää tukipäätöksestä 1-2 vuotta, kun tavoitteena olevan 15 MWp:n aurinkovoimalan rakentaminen kestää tukipäätöksestä useamman vuoden.

- yhtiöllä oli selvittelyssä puolenkymmentä aluetta aurinkovoimalan sijoituspaikaksi. Näistä valikoituivat lopulta tässä vaiheessa toteutettaviksi kohteiksi Kuortti ja Hirvensalmi, jonne investoidaan vajaan 5 MW:n aurinkovoimala.

- huomionarvoista Kuorttiin suunnitellussa voimalahankkeessa on samassa yhteydessä toteutettava akustoinvestointi aurinkovoimalan yhteyteen, jolloin avautuu mahdollisuus ns. säätösähkömarkkinaan, mikä tukee jakeluverkon sähkön laatua sekä auttaa keräämään aurinkovoimalasta dataa ja sitä kautta saamaan sähköyhtiön verkkoalueesta entistä säävarmempi. Voimalan akustoksi on kaavailtu 2 MWA/4 MWh:n kokoista kontteihin sijoitettavaa akustokokonaisuutta.

Merkittävä tekijä Kuorttiin suunnitellussa investoinnissa on rajapinnan avautuminen 15 MWp:n aurinkosähköpuistoon yliopistoille, tutkimuslaitoksille ja aurinkosähkötekniikkaa kehittäville yrityksille tarvittavan tutkimustiedon keräämiseksi.

- toteutuessaan Kuortin 15MWp:n aurinkovoimala on suurempi kuin yksikään tällä hetkellä toiminnassa olevista aurinkovoimaloista maassamme. Tällä hetkellä tuotannossa olevat aurinkovoimalat ovat keskimäärin 0,35 MWp. Esimerkiksi lähialueilla sijaitsevien vesivoimaloiden tuotantoteho on Vaajakosken Naissaaren vesivoimalassa 3,5 MWp ja Hirvensalmen Kissakosken vesivoimalassa puolestaan 1,5MWp. Kuortin aurinkovoimalan kokonaistuotannoksi on arvioitu 13,26 GWh/vuosi.

- aurinkovoimainvestoinnilla on myös pitkävaikutteista työllistävää vaikutusta. Mittatikkuna voi käyttää pienempää 5MW:n aurinkovoimalaa, jonka tiedetään työllistävän 5,5 henkilötyövuotta.

Keskustelu kuullun esityksen pohjalta:

Jari Leppä totesi hankkeen uutuusarvon olevan merkittävän. Tietäen Itä-Suomi –ohjelman taustat ja kirjaukset Kuorttiin suunniteltu investointihanke on täysosuma. Nykyiselläänhan tuulivoimahankkeet Itä-Suomessa ovat käytännössä poissa laskuista – ja tilalle täytyy löytyä korvaavia, uusiutuvaan energialähteeseen perustuvia ratkaisuja.

Jorma Somero tiedusteli akuston roolia ja toteutustapaa tässä hankkeessa. Jari Väyrynen totesi akuston mahdollistavan ns. tasesähkömarkkinan synnyttämisen aurinkovoimalan yhteyteen. Akusto sijoitetaan suunnitelman mukaan kolmeen merikonttiin voimalan yhteyteen. Akustoon on ladattavissa suotuisissa olosuhteissa noin puolet sen sähköntuotantokapasiteetista lisää ja siten maksimoida syntyvän aurinkoenergian saanto tuotannolle hyvissä olosuhteissa.

5. Kuortin maankäytön ja kaavoituksen suunnittelu

Leena Ruotsalainen kertasi Kuortin alueen kehittämistyön tuloksena syntyneen vision alueen maankäytön ja kaavoituksen suunnittelun pohjaksi. Visio on

”Pertunmaan Kuortti on elinvoimainen kestävän kehityksen, kiertotalouden ja viihtyvyyden ykköspaikka yrityksille ja ihmisille vuoteen 2025 mennessä.”

Tähän visioon perustuen on tehty tulevaa suunnittelutyötä helpottamaan alueen tarkastelu ja selvitetty sen nykyistä kaavoitustilannetta.

Kuortin alue koostuu neljästä kehittämisalueesta: **1) Kuortin virkistysalue, 2) Kuortin teollisuusalueen laajennus, 3) Kuortin kaupallinen keskus ja 4) Kuortin jatkokehittämisen alue.**

Etelä-Savon ELY-keskuksen kartta-asiantuntijoiden toimesta on laadittu havainnekartta Kuortin alueesta ja se on tämän pöytäkirjan liiteaineistossa.

Leena Ruotsalainen toi esille sen, että alueen maankäytön ja kaavoituksen suunnittelun työstämiseen ja jatkokehittelyyn ei XAMK:lla ole tarvittavaa osaamisresurssia. Tavoitteena on koota hankkeen budjetissa olevista ostopalvelumäärärahoista riittävä osuus, jonka puitteissa kilpailutetaan ulkopuolinen asiantuntija toteuttamaan Kuortin kehittämisalue 3:n muutoksen tarvittavat suunnitelmat tavoitteeksi asetettuun suuntaan. Suunnittelutyö käynnistetään tämän syksyn aikana ja siinä voidaan hyödyntää XAMK:n oppilaiden ideoita oppilaitosyhteistyön puitteissa.

6. Oppilaitosyhteistyö XAMK:n kanssa

Yksikön johtaja **Tomi Heimonen** XAMK:n TKI-yksiköstä ja tutkimuspäällikkö **Helena Merikoski** XAMK:n Digitaalinen talous –yksiköstä olivat esittelemässä Kuortti-hankkeen yhteistyömahdollisuuksia sekä keskustelemassa Kuortti-hankkeen puitteissa kaavalluista yhteistyösisällöistä ja –muodoista. Heidän esitysmateriaalinsa on tämän pöytäkirjan liitteenä.

XAMK:n kanssa on sovittu oppilaitosyhteistyöstä seuraavasti:

- 1) Markkinointi-, brändi-, logo ym. ilmeen suunnittelu Kuorttiin.
- 2) Markkinointi-, brändi-, logo ym. ilmeen suunnittelu markkinointiyhteistyöhön mukaan ilmoittautuneille yrityksille (Kala & Palvi, Marko Hänninen ja Pelaser Oy).

Leena Heimonen kertoi, että edellisessä kohdassa 5. mainittujen Kuortin kehittämisalueiden suunnitteluun on tarkoitus saada mukaan alueen yritykset sekä niiden lisäksi myös XAMK:n opiskelijat valjastetaan työstämään kehittämisalueiden käytännön suunnittelua soveltuvilta osin.

Tomi Heimonen ehdotti, että kootaan yhteen joukko eri opintolinjojen opiskelijoita Kuortin kehittämistoimintaa palvelemaan alkukeskusteluun tulevan syksyn aikana ja viedään Kuortin kehittämistoimintaa eteenpäin yhteistyössä kunnan ja XAMK:n toimesta. Kehittämistoiminnan edistämiseksi järjestetään kehittämistapaaminen hybridinä, joka koostuu TEAMS-osiosta ja lähitapaamisesta.

Tomi Heimonen pyysi kuntaa tiivistämään toiveensa yhteistyötä kohtaan vastauksella yksinkertaiseen kysymykseen: ”Mitä Pertunmaan kunta haluaa XAMK:lta Kuortti-hankkeen yhteistyöltä?” ja lähettämään tämän vastauksen hänelle sähköpostissa mahdollisimman pian.

Merja Olenius veti yhteen kuulemansa pohjalta hankkeen yhteistyön pelisäännöt XAMK:n kanssa: Hankeyhteistyön rajat ja menetelmät sovittava selkeiksi ja tarvitaan rohkeutta kokeilla uutta.

7. Pienet avustushakemukset

Leena Ruotsalainen esitteli Kuortti-hankkeen myötävaikutuksella syntyneet hankeideat, joista on parhaillaan eri tahoilla vireillä hankehakemukset. Näitä ovat:

- 1) Harvaan asuttujen alueiden (HAMA-hanke) luonto-, ruoka-, kalastus- ja metsästysmatkailun kehittämishankehaku** -yhteistyössä Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin kanssa – Pertunmaa, erityisesti Kuortti pilottina. Hakuaika päättyy 19.9.2022. Hakemus jätetty tätä kirjoitettaessa.
- 2) Vihreän siirtymän rahoitus kunnille -haku** kaavoitukseen. Tässä on jatkuva haku ja hakemus tulee vireille syksyn aikana.
- 3) Helmi-elinympäristöohjelma 2021-23.** Helmi-ohjelma on merkittävä keino Suomen luonnon köyhtymisen pysäyttämiseen. Helmi-ohjelmassa luonnon monimuotoisuutta vahvistetaan aktiivisilla suojele- ja hoitotoimilla. Emmi Mattila valmistelee hakemus ja hakuaika päättyy 31.10.2022.

8. Muita asioita

Leena Ruotsalainen kertoi, että Viitostien yhteismarkkinointihanke on ollut viime kevään jälkeen seisahtaneessa tilassa. Sen jatkoa selvitetään syksyn aikana.

Ohjelmajohtaja **Riitta Forsten-Astikainen** kertoi Viitoskäytävä – Kumppanuudella kehittyvä kasvuvyöhyke –hankkeen ajankohtaiset kuulumiset. Merkittävimpänä asiana hän totesi pian valmistuvan Pellervon taloustutkimuksen laatiman selvityksen Viitoskäytävän taloudellisista vaikutuksista. Siitä on jatkossa hyötyä myös Kuortti-hankkeen kaltaisille toimijoille heidän kehittämistoiminnassaan.

Leena Ruotsalainen kävi lyhyesti lävitse alkaneen syyskauden keskeiset tapahtumat Kuortti-hankkeen toimintaan liittyen. Näitä ovat:

- lokakuussa:

- työryhmien kokoontuminen
- XAMK:n opiskelijatapaamiset

- marraskuussa:

- yrittäjä- ja asukastapaamiset

9. Kokouksen päättäminen

Leena Ruotsalainen totesi, että **seuraava ohjausryhmän kokous on tiistaina 24.1.2023 klo 16.30 alkaen** Pertunmaan kunnantalon valtuustosalissa.

Kokouksen puheenjohtaja **Annukka Räisänen** toivotti tämän jälkeen kokouksen osanottajille hyvää syksyn jatkoa sekä kiitti ohjausryhmän jäseniä rakentavasta ja aktiivisesta keskustelusta sekä mielenkiinnosta kokousta ja hanketta kohtaan. Hän päätti kokouksen klo 18.35.

Pertunmaalla, 21.9.2022

Annukka Räisänen
kokouksen puheenjohtaja

Jukka Kuhanen
kokouksen sihteeri

LIITTEET

Liite 1, Ohjausryhmän kokouksen 13.9.2022 asialista ja esitysmateriaali

Liite 2, Diaesitys Pertunmaan aurinkovoimala2

Liite 3, Diaesitys XAMK Xentre esittely 13092022